

# Power to the people

Nieuwsbrief – jaargang 4, nummer 4, september 2007

## Electriciteitsprijzen in Europa

opinie

**Stroom is stroom en zaken zijn zaken**

column

**Hendrik's column**

vereniging

**Buurtenergieplan De Steinen, Ede**

actie

**Oplossing in zicht voor SOLARIS-project?**

**Power to the people**

[www.zonnestroomproducenten.nl](http://www.zonnestroomproducenten.nl)

## Stroomvreters tegen wil en dank

In het regeringsakkoord van het huidige kabinet staat heel duidelijk dat we energie moeten besparen, allemaal, en wel 20% in 2020 ten opzichte van vandaag. Maar hebben we niet al heel wat gedaan? Met 'we' bedoelen we hier even de huishoudens. De redactie kan de tijd nog herinneren dat kolenkachels werden vervangen door gaskachels en dat er desondanks in de winter nog ijsbloemen op de ruiten groeiden. Zachtjes wapperden de gordijnen in de tocht die van de ramen kwam. Den Uyl sprak ernstige woorden "het zal nooit meer worden zoals het was". Dat was in 1973, lang, heel lang geleden.

### ISOLATIE

In de woningbouw is het gemiddelde gasverbruik (gecorrigeerd voor weersinvloeden) in de 10 jaar tot 2005 met bijna 22% gedaald tot 1650 m3 per huishouden. Dit komt vooral door verbeterde dak-, gevel- en glisolatie en de opmars van HR-ketels. Prachtig, prachtig, prachtig want het scheelt allemaal uitstoot van CO2. Den Uyl zou er van opkijken.

Verwarming van de woning is ongeveer de helft van het globale energieverbruik. Licht, wassen, koken, koelen, vriezen en ontspanning is de andere helft. Daling van het gasverbruik is dus een goede zaak.

### ELEKTRICITEITSVERBRUIK

Het rare is echter dat tegelijk het elektriciteitsverbruik niet is gedaald. Integendeel, het is fors gestegen, ondanks de spaarlamp (ze zijn er al sinds ~1978; u weetwel die onooglijke jampotten). Sinds 1997 is het gemiddelde elektriciteitsverbruik per huishouden met 8% omhoog gegaan tot 3400 kWh per jaar. De belangrijkste verklaring voor deze stijging is vermoedelijk de toename van het aantal elektrische apparaten in huis. Denk hierbij aan computers,

televisies, airco's, vaatwasmachines en wasdrogers, aldus het Senter-Novem review op de ECN/MP sectordocumenten 'Schoon en Zuinig'.

In Groot Brittannië is afgelopen zomer door de Energy Savings Trust het rapport 'The Ampere Strikes Back' gepubliceerd. Ook aan de overzijde van de Noordzee constateert men toenemend elektriciteitsverbruik. Deze toename is namelijk een verschijnsel dat overal in Europa optreedt. Met name wordt door de Energy Savings Trust gewezen naar het verbruik in de ontspanningsfeer: grote TV's met harddiskrecorders, die dag en nacht aan staan, spelcomputers, elektronica die de kinderen aanschaffen, thuisnetwerkjes en gaat u maar door. Vergist u zich niet. De X-box vreet stroom. Men verwacht dat IT-toepassingen in het huishouden in 2020 ongeveer 45% zullen uitmaken van het totale stroomverbruik. Bij ongewijzigd beleid betekent dat voor de Britten 17 elektriciteitscentrales erbij! Die trend moet dus nodig worden omgebogen. Niet alleen daar, ook bij ons.

Wat ons betreft: geen kolencentrales erbij. ⚙

(FW)

## Afwachten maar

Er gaan geruchten dat de subsidie op zonnepanelen weer terugkomt. Maar moeten we daar nu zo blij mee zijn? Inmiddels zijn we al heel wat gewend in dit landje. Hollen of stilstaan, met alle gevolgen van dien. Tijdens het hollen worden slechte omvormers geleverd en stilstaan doen we al weer sinds 2003. Volgende week, de derde dinsdag in september, krijgen we al het nieuws weer te verwerken. Komt er dan voor PV zoet na het zuur of zal het ook bitter worden. Een subsidieregeling zoals een aantal jaren geleden lost voor beperkte tijd wat op. De kraan is zo weer dichtgedraaid...

De redactie zal op de voornemens ingaan in de volgende aflevering van PttP. In de tussentijd zult u ook flink wat treugvinden op de diverse aan zonne-energie gerelateerde websites. Kortom: Afwachten maar. ⚙

*Foto op de cover van PttP 2007-4;*

*- Windenergie nabij het dorp Castanheira da Peira, Portugal*

*(let op de airco's aan de gevel van de kerk!!).*

## Essent verhoogt vergoeding zonnestroom

Energiebedrijf Essent verhoogt 1 per juli de terugleververgoeding voor klanten die elektriciteit opwekken met zonnepanelen. Met het verhogen van deze vergoeding wil het bedrijf duidelijk maken dat het duurzame energieproductie serieus neemt. “We willen dat mensen een bijdrage leveren aan de overgang naar een duurzame energievoorziening”, zegt Amanda van de Beld, die namens het bedrijf betrokken is. De nieuwe terugleververgoeding geldt vanaf 1 juli en de hoogte ervan wordt bepaald door de hoeveelheid elektriciteit die klanten terugleveren. Voor klanten die niet meer dan 5.000 kWh terugleveren, kan het verschil met de huidige overheidsrichtlijnen voor terugleververgoeding oplopen tot ruim 400 euro per jaar.

Dat Essent een duurzame energievoorziening belangrijk vindt, blijkt ook uit het feit dat het bedrijf in 2007 en 2008 Groene Stroom en Groen Zakelijk voor dezelfde prijs aanbiedt als gewone stroom, ondanks de hogere productiekosten van groene energie. Daarmee neemt Essent voor klanten de drempel weg om voor groene energie te kiezen.

Inmiddels hebben al 935.000 klanten (880.000 huishoudens en 55.000 klein zakelijke klanten) gekozen voor groene energie. Essent is daarmee de grootste leverancier van duurzame energie in Nederland. Essent is bovendien de grootste producent van duurzame energie in Nederland. Zij produceert 43 procent van de in Nederland opgewekte duurzame elektriciteit.

Kijk voor meer informatie op [www.essent.nl/teruglevering](http://www.essent.nl/teruglevering). Daar wordt verdere toelichting gegeven op de nieuwe terugleververgoeding.

commentaar: We zijn blij als een boer met kiespijn over dit geweldige aanbod. Het gaat om een uiterst miezerige terugleververgoeding tussen 3000 en 5000 kWh teruggeleverd. dat doen alleen mensen die buiten de MEP-boot zijn gevallen. Kleine zonnestroombezitters (systemen <8 kWp) en dat zijn de meesten van ons, zijn het best af met een ferrarimeter. Die saldeert automatisch en gratis, en tegen het meest gunstige tarief. ☺

bron: persbericht Essent

Zie ook:

<http://www.essent.nl/essent/consument/klantenservice/helemaalt-huis/juli2007/teruglevering.html>

## Oorlog aan het sluipverbruik in Californië

De staat Californië staat al decennialang in de voorhoede in de ‘groene oorlog’ tegen luchtverontreiniging, smog, en nu CO2 uitstoot. Vanaf 1 juli van dit jaar gelden er nieuwe regels voor elektrische apparaten die standby staan. De California Energy Commission (CEC) had al in december van 2004 regels opgesteld, en die zijn nu dus in werking getreden. Het gaat om adaptertjes van elektronische apparaten, u kent ze wel: opladers, stroomvoorziening van notebook computers, modems, scanners, computermonitors, enzovoort, maar denkt u ook aan dingen als garagedeuropeners. Deze mogen vanaf nu slechts 0,5 watt verbruiken als de apparaten standby staan. De regel heet ‘Title 20’.

Californië wil in 2010 20% van de elektriciteitsvoorziening duurzaam opwekken. Ze weten dat alle kleine beetjes helpen. De consument vaart er wel bij, zegt de CEC want indien alle apparaatjes nu al aan de nieuwe norm zouden voldoen, scheelt dat de gemiddelde Californische consument 75 dollar op jaarbasis op de elektriciteitsrekening.

Het gemiddelde Californische huishouden verbruikte volgens de CEC in 2005 aan stroom gemiddeld 7.032 kWh. Dat is dus tweemaal zoveel als het verbruik in Nederland. De gemiddelde Amerikaan was nog verspillender: 12.347 kWh in 2005. Eén kilowattuur kostte de Californiër in 2005 een kleine 11 dollarcent (5 eurocent). ☺

## Kolencentrales absurd, en een sneue minister van Milieu

“Stroom is stroom” is de slogan van een energieboer die op TV adverteert voor zijn nering. Hij wil u zoveel mogelijk van het goede laten consumeren. Hetzelfde denkt men wellicht ook in de directiekamers van RWE, NUON, E.ON en Essent. “Zaken zijn zaken”, zei Bul Super tegen Hiep Hieper. Ze hebben namelijk plompverloren en met stalen smoel plannen neergelegd om 3.500 MW aan kolencentrales te gaan bouwen.

De centrale van E.ON op de Maasvlakte heeft intussen mooi een Provinciale milieuvergunning, en begin augustus heeft de provincie Groningen een soortgelijke vergunning afgegeven voor een mega kolencentrale aan de Eemshaven van Nuon. (zie kader hiernaast voor een toelichting op CO2 uitstoot).

### WAT ZIJN DE ARGUMENTEN VAN ENERGIECONCERNS?

**Smoes 1.** We kunnen beter schone nieuwe centrales bouwen dan vuile bruinkoolstroom uit Duitsland importeren.

Tegenargument: Kull! je kan ook windparken op zee en ter land bouwen, energie besparen en anders schone stroom uit het buitenland laten aanrukken. je bent niet verplicht grijsgraue bruinkoolstroom in te voeren. Zeg maar waar het op staat: kolenstoken is de goedkoopste optie, en met CO2 opslag poetsen de heren hun imago schoon. De rekening, ach die laten ze netjes betalen door de belastingbetaler (Bul Super, neem nog een sigaar!).

**Smoes 2.** We moeten het opwekkingspotentieel vernieuwen, en kolen kunnen schoon worden gestookt en we stoppen het CO2 in de grond.

Tegenargument: Kull! Als je vernieuwt, waarom bouw je dan geen windparken en stop je geld in zonnestroom, getijdestroom, en in CSP in Spanje en/of Italië. CO2 onder de grond stoppen is hetzelfde

als thuis de smeerlapperij onder het tapijt vegen: het komt op een kwade dag vanzelf weer terug aan de oppervlakte. Je moet geen rotzooi achterlaten voor het nageslacht. Bovendien gaat het rendement van de centrale door de CO2 afvang- en opslag met 10% omhoog. De technologie bestaat nog niet eens.

**Smoes 3.** We importeren 20% van onze stroom uit het buitenland. We kunnen beter onze eigen stroom opwekken.

Tegenargument: prima, maar doe dat dan op een schone, duurzame manier. Juichte men op de website van EnergieNed niet dat Nederland een exportnatie kan worden (dankzij de nieuwe kolenstroom, maar dat zeiden ze er niet bij)

**Smoes 4.** We stoken biomassa bij. Dit is goed voor het milieu en CO2 neutraal.

Tegenargument: Lachertje! Palmolie zeker, waarvoor half Sumatra is platgebrand.

Met andere woorden, voor de ZPV is het onverteerbaar dat op een dergelijke manier wordt gesold met de belangen van ons nageslacht. Greenpeace heeft uitgerekend dat die nieuwe centrales net zoveel CO2 uitstoten als het complete Nederlandse wagenpark. Bovendien concurreren de energieconcerns op deze manier straks alle windenergie en zonne-energie weg met hun goedkope gesubsidieerde massakolenstroom.

### SNEU

En de minister van Milieu? Sneu. Als u de website van VROM bezoekt leest u een interview met de minister over deze zaak ([www.vrom.nl/pagina.html?id=32079](http://www.vrom.nl/pagina.html?id=32079)). Het laatste stukje van het interview is als volgt: >5

### SMERIG SPUL

Van alle fossiele energiedragers is steenkool het smerigste spul nummer twee om er stroom mee op te wekken. Olympisch goud gaat naar bruinkool. Het Duitse Öko-instituut in Darmstadt heeft de directe en indirecte CO2 emissies van alle (fossiele) bronnen voor de opwekking van elektriciteit berekend. Alles bij elkaar opgeteld stoot een warmtekrachtcentrale op aardgas minder CO2 uit dan bijvoorbeeld een kerncentrale. Bij de berekeningen zijn alle inspanningen om de grondstof te delven meegerekend, de zogenaamde indirecte koolstofdi-oxide-emissies. De Öko-publicatie bevat de volgende Top-15 van uitstoters (getallen gelden voor Duitsland; grammen CO2 uitstoot per opgewekte kilowattuur; let op de opmerkelijke plaats 7 voor zonnestroom in Duitsland):

1. Bruinkoolcentrale: 1142 gram
2. Steenkoolcentrale (import): 897 gram
3. Bruinkoolcentrale (krachtcentrale): 703 gram
4. Steenkoolcentrale (krachtcentrale): 508 gram
5. Aardgas (nieuwe krachtcentrale): 398 gram
6. Aardgas (krachtcentrale): 116 gram
7. Zonnecellen (multikristallijn): 89 gram
8. Kerncentrale (uit Rusland): 61 gram
9. Waterkrachtcentrale: 39 gram
10. Kerncentrale (gemengde import): 31 gram
11. Zonnecellen (import Spanje): 27 gram
12. Windpark (op land): 23 gram;
13. Windpark (in zee): 22 gram
14. Aardgas (Warmtekrachtcentrale): 5 gram
15. Biogas (uit biomassa): -414 gram

## vervolg pagina 4

Interviewer: “U vraagt de burger spaarlampen in te draaien en in zuinige auto's te rijden. Begrijpt u dat er vraagtekens zijn bij uw beleid rondom kolencentrales?”

Minister: “Ik begrijp dat enorm goed. Het is een groot dilemma, niet in de laatste plaats voor mij. Maar dit kabinet gaat natuurlijk niet Nederlandse huishoudens afsluiten van elektriciteit omdat we tegen een tekort aan zouden lopen. En we willen dus ook als land in onze eigen energiebehoefte kunnen voorzien, onafhankelijk van anderen.” “Wel zetten we natuurlijk in op schonere energie en energiebesparing. Besparen op het gebruik van elektriciteit is enorm belangrijk om de behoefte aan nieuwe centrales te verkleinen. We moeten alles doen om de behoefte aan fossiele centrales zo klein mogelijk te houden. En voor zover zulke nieuwe centrales er komen wordt hun emissie aan banden gelegd via het Europese handelssysteem. Nieuwe centrales gaan nooit ten koste van besparing en inzet op duurzame energie. Daar mogen de mensen mij op afrekenen. Ik hou me volledig aan de kabinetsdoelstellingen. Want CO2-reductie, energiebesparing en een forse toename van duurzame energiebronnen zijn absoluut noodzakelijk om verdere klimaatverandering tegen te gaan. De besluiten die ik neem, bijvoorbeeld over onze energievoorziening, mogen niet ten koste gaan van die doelstellingen. Daar sta ik voor en daar ga ik voor!”

Sneu, minister, sneu. Waar blijven dan die duurzame energieopwekkers als het geld op is omdat u goedkope kolencentrales subsidieert waarvan de bazen beloven om misschien CO2 af te vangen en weg te stoppen in de grond onder het ministerie van VROM. Met de vette subsidie van de Nederlandse consument, ongetwijfeld. Sneu, minister, sneu. We ruiken het veiligstellen van politieke hachjes, en daar zitten we helemaal niet op te wachten. ☀ (FW)

## Een kilowattje voor u, een kilowattje voor de fiscus – elektriciteitsprijzen in Europa

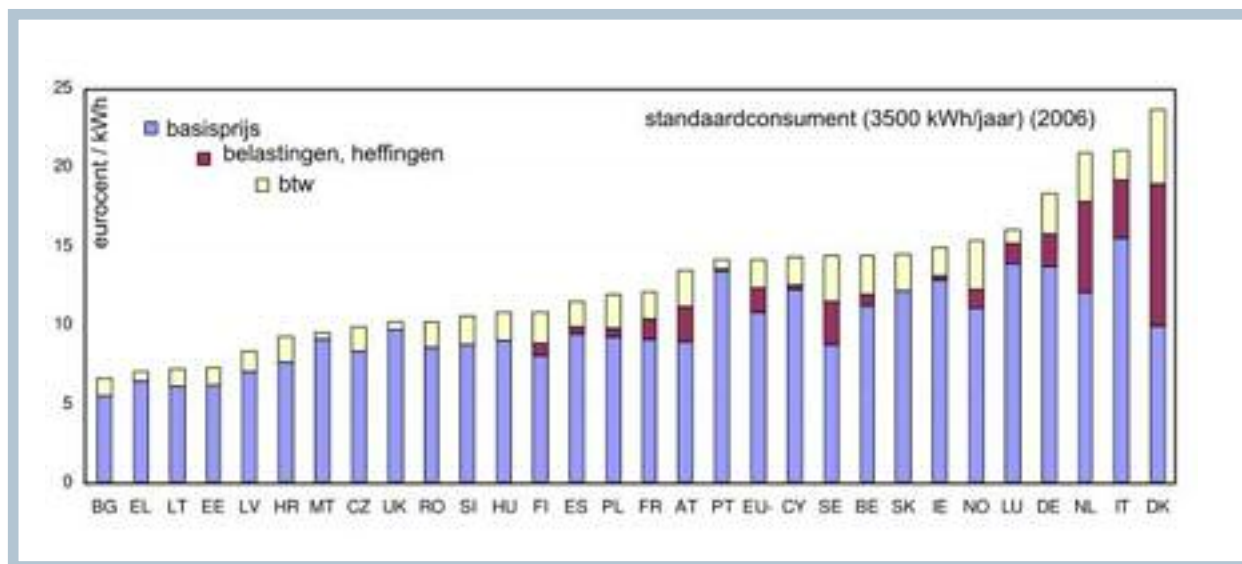
Wat betaalt een Pool voor een kilowattuur stroom? En een Belg of iemand op Cyprus? Een fantastische bron van informatie op dit terrein is Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>). Deze instantie van de Europese Gemeenschap publiceert regelmatig allerlei interessante statistische gegevens van de lidstaten. We slaan het rapport open “Electricity Prices for EU households and industrial consumers on 1 January 2006” op zoek naar de getallen.

Op die datum was een Bulgaar het goedkoopst uit met 7 cent per kWh, en de Deen het duurst met 24 cent. Nederland hoort bij de Top-Drie met 20,6 cent (Italië stond tussen ons en Denemarken met 21 cent). Een Duits huishouden betaalde 19 cent en de Belg kreeg zijn kilowatturtjes voor heel wat minder, namelijk 14,4 cent. De gemiddelde consumentenprijs in Europa was 14,16 cent per kilowattuur (de industrie kreeg zijn stroom voor een stuk minder, namelijk 10 cent per kWh).

Uitgedrukt in koopkracht was stroom het duurst in Slowakije, gevolgd door Roemenië, Italië en Polen. De volgende die de klos waren, waren de Nederlandse consumenten.

Elektriciteitsprijzen zijn opgebouwd uit verschillende componenten: basisprijs, belastingen en BTW. Maltezen en Britten hadden het minst last van de inheligheid van de fiscus, Denen en Nederlanders het meest. Bij ons pikte de minister van Financiën in 2006 42,2% belasting mee op elk geleverd kilowatturtje (een Deen zag liefst 57,8% richting Kopenhagen gaan).

Zo gezien is zonnestroom erg ongunstig voor Minister Bos. Zou hij het leuk vinden om zonnepaneelbezitters een naheffing op te leggen voor gemiste belastingcentjes? ☀ (FW)





## Buurtenergieplan De Steinen (Ede)

ingezonden door Louis Godschalk

### OMSCHRIJVING EN DOELSTELLING

Het buurtenergieplan De Steinen is een actie om door middel van adviezen over energiegebruik door buurtgenoten het energieverbruik van de deelnemers te verlagen. Laagdrempelige adviezen waarbij de bewoners zelf actief betrokken worden, hebben een grotere kans van slagen.

Door het terugdringen van het energiegebruik worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

1. Het reduceren van CO2 uitstoot;
2. Als rentmeesters omgaan met de beschikbare niet-duurzame bronnen;
3. Op middellange termijn verbetering van de koopkracht van deelnemers;
4. Bevorderen van de cohesie in de buurten van Ede.
5. De resultaten zijn kwantificeerbaar en worden gepubliceerd als een prestatie-indicator van de buurt respectievelijk het dorp. Eventueel een duidelijk zichtbare thermometer ergens plaatsen.

### UITVOERING EN ROL VAN DEELNEMERS

Het plan wordt bij de bewoners uitgevoerd door buurtbewoners die hiervoor zijn opgeleid, dit zijn de buurt-energie-adviseurs (BEA's). De BEA worden opgeleid in 1 à 2 avonden door adviseur van Greenchoice. De BEA worden voorzien van een energiekostenmeter en een checklist. De BEA neemt met de bewoner met het lezen en begrijpen van de energienota en het gebruik van de energiekostenmeter. De bewoner meet zelf het gebruik van apparaten en processen (de was). Na drie weken evalueert de BEA samen met de bewoner de meting en maakt een plan van aanpak voor be-

sparing van energie. Infrastructuur (spouwmuur, ketel, zonneboiler) via leveranciers. Na een jaar wordt het plan op de effectiviteit nagegaan door BEA en bewoner. De BEA rapporteert aan de buurt- of gemeentelijke coördinator. De BEA ontvangt per advies een vaste vrijwilligersvergoeding (binnen fiscale grenzen) van de gemeente, voor hem/haar moet er ook wat tegenover staan.

### MEDEWERKING DOOR DERDEN

De volgende instanties werken in hoofdlijnen als volgt mee:

- Gemeente: plannen van de aanvragen en koppelen met bea's; beschikbaar stellen van de energiekostenmeters; identificatiekaart; evalueren tbv wijkenoverdracht na 1 jaar.
- Woonstede waar het gaat om maatregelen bij huurwoningen.
- Greenchoice: trainen van de BEA's, als tweede-echelons vraagbaak en adviseur optreden.
- Bedrijfsleven zoals de bouwmarkten: tegen gereduceerde prijs leveren aan bewoners van isolatiemateriaal, tijdschakelaars etc. Documentatie over isolatie e.d.
- Isolatie- en installatiebedrijven bieden een speciale prijs aan, worden vooraf geselecteerd.
- Banken: verstrekken van leningen bij kapitaalsinvestering door bewoners, zoals zonneboilers.

### VOORTGANG MET GEMEENTE EDE

Plan is besproken met wethouder, geeft aansluiting op huidige plan energiebesparing bij lage inkomens. Voorgesteld te beginnen met 1 buurt/wijk om te kijken welke problemen en mogelijkheden je tegenkomt. Het wordt: buurt Steinen. Na 1 jaar proefdraaien en besluit over plan op grotere schaal.

Het project loopt sinds 1 september 2007. ⚙

## Zonnecellen in 3D

Stel je voor: je bekleed alle wolkenkrabbers van New York met PV panelen, stopt de stad vervolgens in een miniaturiseermachine en krimpt haar in tot het formaat 12x12 cm (hetzelfde formaat als een zonnecel). Wat een enorm rendement zou die zonnecel hebben!

Iets dergelijks hebben onderzoekers van Georgia Technical University gedaan. Ze hebben op een plaatje silicium nanotorentjes van PV-silicium gebouwd. Hierdoor is het oppervlak van de zonnecel dat zonlicht absorbeert enorm veel groter dan bij een platte 2D zonnecel. Gevolg: heel hoog rendement. Oppervlaktevergroting is al eerder geprobeerd, bijvoorbeeld door met een laser groeven in het oppervlak van de cel te maken, of door nanobolletjes silicium op een oppervlak aan te brengen, maar nano-wolkenkrabbertjes oprichten, dat is iets nieuws. Nu de commerciële toepassing nog in de harde praktijk van alledag. ⚙

## Recht praten wat krom is

In lekenogen gebeurt het nogal eens dat juristen recht praten wat krom is. Ook de tactiek van het rookgordijn met ongewikkelde zinsconstructies wordt door advocaten en rechters nogal eens toegepast, om van hoogleraren maar niet te spreken. Nu ik mijn rechtenstudie voltooid heb, lukt het me steeds gemakkelijker om daar doorheen te prikken. Vertaling in goed Nederlands is vaak goed mogelijk.

Vorig jaar hebben we een stuk grond in Zuidhorn gekocht en hebben we besloten om daar nog eens een nul-energie woning te gaan bouwen. Ik vroeg mij daarbij af of ik de MEP die ik op mijn huidige adres ontvang, kan meenemen naar het nieuwe adres. Dus: alles panelen losschroeven en op het nieuwe dak zetten. De vraag gesteld aan EnerQ. Per omgaande kreeg ik het volgende miraculeuze antwoord:

'Indien u verhuist en u denkt de zonnepanelen mee te nemen naar uw nieuwe adres dan is het gevolg daarvan dat in dat u een nieuwe aanvraag voor MEP-subsidie zult moeten indienen. (...) Voor de goede orde wil ik u er wel op wijzen dat de huidige tariefstelling voor duurzame installaties nul euro per kWh is. Dat is het tarief dat u dus zou gaan ontvangen.'

Dat bedoel ik nou. De meeste zonnepanelenbezitters beseffen al lang dat het bij zonne-energie niet alleen om techniek draait, maar ook om rechten die bij voortduring geschonden worden. En om te maskeren hoe krom de overheid omgaat met zonnestroomproducenten wordt een rookgordijn opgetrokken. Je kunt wel MEP aanvragen, u weet wel die procedure waar je een hele dag mee bezig bent, en dan betaal je 30 euro/jaar administratiekosten en dan krijg je 'de huidige tariefstelling' uitgekeerd.

In goed Nederlands: 'Als je je panelen meeneemt krijg je geen MEP-subsidie meer, die steken wij als overheid dan mooi in eigen zak.'

### NOG EEN RECHTSAAK

In de vorige PttP schreven we al dat er een zaak is aangespannen bij de kantonrechter over de vergoeding voor de eerste 3000 kWh. Deze zaak wordt betaald door de ZPV. Maar soms krijg je een kans in de schoot geworpen om zonne-energiezaken in één keer goed te regelen.

Hendrik Gommer kreeg begin dit jaar een naheffing van de belastingdienst. De zonnepanelen die hij op zijn Leguaanwoningen in Stavoren had liggen en had doorgegeven aan de nieuwe eigenaren van de woningen, werden door de belastingdienst als onroerend gezien. Het gevolg daarvan was dat Gommer nog 20.000 euro aan BTW zou moeten terugbetalen. Volgens de belastingdienst zijn panelen onlosmakelijk verbonden met de huizen en zijn ze daarom onroerend. Zonnepanelen zijn daarom te vergelijken met een CV-ketel.

Gommer is het daar niet mee eens en is daarom in beroep gegaan bij de belastingrechter. Volgens Gommer kunnen zonnepanelen over het algemeen relatief gemakkelijk van het dak verwijderd worden. Na verwijdering kunnen ze eveneens gemakkelijk te koop aan geboden worden (zie marktplaats.nl). Verder is een zonnepaneel met omvormer gemakkelijk naar iedere willekeurige plek met een stopcontact te verplaatsen. Na verwijdering van de zonnepanelen gebeurt er eigenlijk niets met de woning. >8

## SOLARIS project, overgenomen uit Zonneflitsen ODE

\*Overleg betreffende het SOLARIS project\*

In het verlengde van de inspanningen bij de andere leveranciers van zonnestroom systemen met OK4 omvormers, heeft ODE sinds april dit jaar overleg gevoerd met Heijmans. Dit bedrijf is de opvolger van STORK die in het verleden de zelfbouwpakketten met zonnepanelen en OK4 omvormers heeft geleverd voor het SOLARIS project. De praktijk heeft geleerd dat een groot deel van de OK4 omvormers defect is geraakt. De inzet van ODE is dat de leveranciers van deze systemen hun klanten kosteloos van een nieuwe omvormer met 5 jaar garantie zullen voorzien.

Na enkele overlegondes heeft Heijmans de bereidheid uitgesproken de klanten van het SOLARIS project tegemoet te komen. Daarbij heeft het bedrijf een keuze tussen twee opties aangeboden, namelijk:

1. Het kosteloos leveren van nieuwe OK4 omvormers. Deze omvormers worden uit de bestaande voorraad geleverd, omdat ze niet meer worden gemaakt. De bedoeling is dat de klant de omvormers zelf binnenshuis monteert.
2. Een zogenaamde string omvormer met 5 jaar garantie voor de helft van de prijs. Dit houdt in dat de huidige OK4 omvormers door één centrale omvormer vervangen worden. Ook hier geldt dat de montage binnenshuis door de klant wordt gedaan.

Dit besluit van Heijmans is pas na zware discussies tot stand gekomen, waarin ODE door Holland Solar (HS) is bijgestaan. De uitwerking van concrete acties zal in de komende maanden plaatsvinden. Ook in deze fase zal ODE als intermediair bij het proces betrokken blijven. ⚙️

**vervolg van pagina 7**

Opmerkelijk genoeg heeft Gommer de minister van Financiën aan zijn zijde, de baas van de belastingdienst. Deze stelde in 1999 al dat de panelen roerend zijn en 'geen onderdeel uitmaken van de woning'.

De belastingdienst doet nu al het mogelijk om zich aan deze uitspraak te ontworstelen, maar de kaarten lijken geschud. Als de rechter eenmaal een uitspraak hierover gedaan heeft en zonnepanelen ook door de rechter als roerend worden getypeerd, zal dat ook gevolgen hebben voor de OZB. Zonnepanelen dragen dan definitief niet meer bij aan de waarde van de woning!

De uitspraak wordt in november verwacht. Eerst volgt nog een hoorzitting waar het de bedoeling is om de rechter real time te demonstrenen dat een zonnepaneel ook gemakkelijk in de rechtszaal aangesloten kan worden. ⚙

Power to the People is een uitgave van de ZPV  
Ledental per 1 april 2007: 500  
Opgesteld vermogen: 1.582.116 Wp

**Voorzitter:** Floris Wouterlood  
**Penningmeester:** Hans Gaarman  
p/a Thorbeckestraat 33,  
2313 HD Leiden  
**Secretaris:** Vacant  
**Webmaster:** Sebe Kruijer  
**Hoofdredacteur:** Floris Wouterlood  
**Opmaak:** Tamara Janssen

Redactieteam  
Floris Wouterlood (FW)  
Jan Huizinga (JH)  
Patrick de Klerk (PDK)  
Oplage september 2007: 750